

Единственото југословенско списание посветено на наставата по историја и во овој број излегува со своите стандардни рубрики.

Во насловната рубрика „Настава“ ни е презентирана разработката на една од мошне интересните и важни наставни единки „Хрватска во 1903 година“ (за II клас на гимназиите). И самиот автор **Франко Милошевиќ**, од Загреб, со уводните зборови го акцентира значењето на 1903 не само за историјата на хрватскиот, туку и за српскиот и македонскиот народ. Мошне инвентивно авторот дава краток пресек на ова време, заправо на наставниот материјал, се разбира, потенцирајќи ги приликите во Австро-Унгарија, особено од аспектот на актуелноста на југословенското прашање. Како дидактичар свртува внимание и на воспитната страна на оваа наставна содржина. Во обработката на методската единка, вклучува прилично дидактички материјал (четива, радио-емисија, дија-филм). Во подготовките на часот вонреден е авторот кога инсистира и на ангажирањето и на учениците за таа цел. Одликата на обработката на овој наставен час ја гледаме и во децидно поставените образовни задачи на часот, со една наша примедба: тие како да звучат општо, имено, нивната формулација не е сврзана кон конкретниот наставен материјал. Психолошката и педагошката страна мошне солидно е согледана, а артикулацијата на часот правилно поставена. Авторот е

мошне инструктивен и при конкретната разработка на елементите (деловите) на часот. Во оваа смисла, овој прилог е од ретко квалитетните обработки на наставни часови, објавувани во ова наше списание.

Мошне среќна е коинциденцијата што веднаш по оваа наставна тема е поместен прилогот од ваква природа на **Дамјан Лепчески** „Илинденски устанак и Крушевска република, обрада наставне јединице у VII разреду основне школе“, зашто и овде се работи за 1903, која е исто така од голема важност и во историјата на македонскиот народ. Написот, како што и самиот автор напоменува, е наменет за наставниците од другите републики и веројатно затоа е отпечатена на српско-хрватски јазик. Планот на темата (на таблата) според кој главно е и поставена методската обработка на содржината како и методската постапка, заслужуваат внимание кај читачот, особено кај оној кој треба да се инструира содржински и хронолошко-последователно, што и како да опфати на часот по оваа тема. Авторот настојува особено на застапувањето на наставните принципи, поаѓајќи, се разбира, од повеќе фактори кои тоа го диктираат. Може би при примената односно постапката со одделни наставни средства, односно при примената на одделните методски постапки, беа нужни конкретности (На пример, обработката на Крушевскиот манифест).

Познатиот наш дидактичар **Томаж Вебер** посебно го привлекува вниманието со својот оригинален прилог, имено со проблемската обработка на една од клучните теми на наставата по историја, независно што тој и дал национална поента „**Словенечкото револуционерно минато**“ („Slovenska revolucionarna preteklost, primer problemske obravnave v srednji šoli“). Многу му се интересни побудите за определувањето на оваа тематика што го потенцира во уводниот дел на статијата. Правилно инсистира кога ја истакнува индивидуалната работа со учениците во средношколската настава по историја. Прилогот заслужува посебно внимание и од аспектот на развитокот на историското мислење кај учениците врз принципите на историскиот материјализам, како и начините за обопштувањето што е клучно прашање кај прашањата од ваква природа.

Благота Драшковиќ се бави со проблемот „**Како треба да се сфати концепцијата на учебникот по историја за V одделение на основните училишта**“ („Kako treba shvatiti koncepciju udbenika povijesti za V razred osnovne škole“). Прилогот го насочува кон новата концепција на најновата наставна програма, особено што е историјата како наставен предмет воведен во V одделение на основните училишта. Всушност, замолен од редакцијата, тој го коментира новиот учебник за спомнатото одделение, заедно со историската читанка и работната тетрадка, излезен во Социјалистичка Република Хрватска. Благота Драшковиќ се впушта во дидактичката, педагошката и психолошка анализа на овие основни прирачници за на-

ставата по историја. Трудот на авторот заслужува неоспорно внимание, дотолку што кај нас се ретки прилозите од ваков карактер. И покрај тоа што е еден од авторите на учебникот, тој настојува да даде пошироко образложение на неговиот, и на неговите колеги — коавтори, — труд. Немоментно е дека прикажаниот учебник претставува придонес кон југословенската учебничка литература. Имено Драшковиќ и неговите колеги — коавтори, покажале и укажале и тоа конкретно и на начините за реализација и на учебник кој инсистира на т.н. активни методи, односно да се нарече работен учебник. Меѓутоа, сепак авторот на написот требало да укаже или напомене, дека оваа концепција и обработка на учебник, не е нова, особено од оваа наставна содржина. Во оваа смисла го свртуваме вниманието на француски учебници, за историјата на стариот век, излезени уште пред 10 години, со скоро иста концепција во методолошка смисла!

Новица Лекиќ со својот прилог „**Станува збор заправо за недоследностите и непринципиелностите**“ („Реч је управо о недоследностима и непринципијелностима“), всушност ја продолжува полемиката со Фехми Пушколи, т.е. одговара на написот на последниот „За што станува збор“ („О чему је реч“), објавен во број 2/1973 година, во ова списание.

Рубриката „Знанствени резултати“ („Научни резултати“) е исполнета овој пат со прилозите — на познатиот наш историчар **D-r Bogdan Krizman**, „Gradišće na Pariskoj mirovnoj konferenciji 1919—1920“, потоа на **Petar Strčić** под

наслов „Narodnooslobodilački rat u Istri 1943 godine“, и на Д-р Бранко Прибикиќ, „Сукоб Југославије са Коминформом и негов значај за савремени социјализам и раднички покрет“.

Резервираното место во списанието под наслов „Разговори со истакнати историчари“, што побудува посебно интересирање кај оние што го пратат списанието, овој пат го исполнува проф. Д-р Мате Шуќ. Разговорот го води

главниот и одговорен уредник на списанието Д-р Хрвоје Матковиќ.

Мошне позитивно е што редакцијата го објавува извештајот на редакцијата под наслов „Izveštaj uredništva „Nastave povijesti“ za razdoblje od listopada 1969 do listopada 1973, podnesen na Godišnjoj skupštini Saveza društava historičara Jugoslavije u Budvi 10. X. 1973 god.“ Ваквата пракса треба да продолжи во иднина.

В. К.